

VILEDANYTT

Nr 1, mars -2008

Innehåll

- Sid 2 Ledare
- Sid 3 Aktuellt från Resurscentrum
Droger kommer oftare med Posten
- Sid 4 Lite Norsk Läsövning
- Sid 5 Tullens narkotikahundar i Norrland försvinner
- Sid 6 Eva Kärfve, seminarium
- Sid 7 Handel av kokain från Colombia längs den Venezuelansk gränsen
- Sid 8 Hur kan Vi rädda DUNK?
- Sid 9 Utvärdering, DUNK
- Sid 10 Vad visar utvärderingen av DUNK
En liknande tidning i vår grannkommun
- Sid 11 Annonser, Munin, SBC, RK
- Sid 12 Bygg broar mellan den västerländska medicin och den alternativa läkekonsten
- Sid 13 Annonser Kvinnogem, Boj, Anhörigcentrum
- Sid 14 Idemässan Liv & Hälsa, NBV
- Sid 15 Enhörningen inbjuder till seminarium med Torbjörn Fjellström
- Sid 16 Pressmeddelanden
- Sid 17 Skolka från Livet
- Sid 18 Villa Vägen ut
- Sid 19 Välkommen åter, FMN

Till medlemmarna i nätverket Vileda: Skicka in mer material till tidningen!
Vi tar också in annonser till följande priser: Helsida 600 kr
(Viledamedlemmar betalar bara halva priset). Halvsida 300 kr
Kvartssida 150 kr
Nya medlemmar och nystartade företag inom Vileda erbjuds
en ¼ - sida gratis vid första annonseringstillfället.

Ledare

Nyårslöfte

Nu har det förflutit mer än 100 dagar sedan vi avlade löfte om att sluta röka, börja motionera, hälsa på släkt och vänner, måla huset till sommaren o.s.v. Det som kanske alla borde avlagt som nyårslöfte är att dra ned på hastigheten, använda bilbältet, hålla avståndet. Minst nittio procent av befolkningen skulle lova att inte dricka sprit. Men allt detta är nog bortglömt vid den här tidpunkten. Förra året var det mer än 450 personer som omkom och mer än 20.000 som skadades svårt i trafiken. Tänk om de hållit löftet från nyårsdagen om att inte dricka alkohol...

Det pågår ett ”**ställningskrig**” Polisen/Sundsvalls kommunen Vs Svenskhandel/ Moderaterna kring folkölsförsäljning i affärerna i samband med Gatufesten.

Moderaterna tål inget förmynderi när det gäller alkohol, däremot kan de tänka sig restriktioner kring narkotikan. Frågan är, varför denna inkonsekvens. För några veckor sedan i Tv programmet debatt med Stina Lundberg diskuterades vad som är farligare, narkotika eller alkohol. Flera av de som fanns med i publiken och var s.k. ”föredettingar” menade att allt börjar med alkoholen. Det är väldigt få som går från ”nyktert liv” till att använda narkotiska preparat.

Jag har tidigare påstått, och gör det även denna gång, Gatufestens artister och utbud är så dålig att det behövs alkohol för att klara av den? Droger används för att avtrubba kroppen på olika sätt, syn, hörsel, balans, reaktion, kommunikation m.m. Låt oss uppleva den Gatufest den är tänkt att vara, utan alkohol. Låt polisen upprätthålla ordningen utan alkoholpåverkade människor raglande runt i stan.

Säkert har många avlagt löfte om att bli mer miljömedvetna, spara på elen, eller köpa en miljövänligare bil. Denna julhelg har juldekorationerna dinglat längs husväggar och i buskar. Det ser mer och mer ut som att vi bor i Amerika, när man vandrar bland husen. Visst är det hemtrevligt med upplysta hus som lyser nästan dygnet runt. Att åka förbi alla hus längs väg 331 där många hus normalt är obebodda och se ljusprakten gör en fundersam på hur vi utnyttjar våra resurser. Att elen kostar runt 1 kr/Kwh verkar inte bekomma. För några lördagar sedan var jag på en bilfirma för att titta på nya och begagnade bilar. I skylten fanns en miljövänligare bil. Men de flesta besökarna gick förbi den för att titta på någon äldre årsmodell som inte hade samma goda miljöegenskaper. MHF har redan 2004 tagit upp ämnet om alternativa energikällor. Både vätgas och etanol har presenterats. En sak är säker, att oljan kommer att ta slut. Personligen tror jag inte att den inhemska råvaran till etanolframställning kommer att räcka till. Dessutom hotar t.ex. Ryssland att stoppa exporten av timmer. Vi måste ställa krav, bilda opinion, så våra politiker trycker på industrins utveckling av alternativa energikällor. Du och jag måste ställa krav på oss själva att hushålla med energin, att köpa miljövänligt och uppmuntra till miljömedvetenhet.

Det enklaste sättet att värna om miljön är att ”lätta på gasen”. Att sänka hastigheten till nittio eller strax under hundra, använda motorn som broms, använda motorvärmare, ta bort takboxen, pumpa däcken till tre kilo. Med detta kan du spara mellan 1:40 – 1:80 kronor per mil. Både miljön och plånboken blir glad.

/Mats Danielsson/

Omslagsbild: Ronny Edlunds cykel

ViledaNytt, Nätverket Viledas medlemstidning, Nr 1- 2008. Adress: Föreningen Enhörningen, Ö:a Långgatan 37 C, 852 36 Sundsvall. Tel 060-12 40 03. E-post:karlpaulsson@swipnet.se

Redaktör Runa Forsman. Ansvarig utgivare Mats Danielsson.

ViledaNytt utkommer med ca 4 nr per år. www.natverketvileda.se

Aktuellt

från

Resurscentrum

En massa positivt har hänt sedan sist. Diskussionen om DUNKs framtid och redovisningen av utvärderingen blev bra med ganska många deltagare. Medlemsorganisationer har bidragit med pengar till fortsatt DUNK-program och Sundsvalls kommun har tagit beslut om bidrag. Socialförvaltningen håller på att strukturera om missbruksvården och planer finns på att överta DUNK. Riktigt hur det är tänkt är inte klart än men det skulle innebära att pengaproblemen kom bort.

FMN har nystartat med stor entusiasm. Även Naranon har blivit en stark grupp. Dessutom erbjuder kommunen stöd till missbrukarnas anhöriga på Reflexen. Det innebär en stor förbättring för anhöriga till narkomaner. Fortfarande är det svårt för många att få den behandling man anser sig behöva. Satsningen på sk hemmaplans-lösningar passar inte alla. Kartläggning av narkotikamissbruket och utvärdering av behandlingar pågår och kanske kan det innebära förändringar. Kris jobbar för ett kooperativt halvvägshus och lär ha fått positiva signaler på den framtidsverkstad som genomfördes. Jag var inbjuden men valde att delta i CANs konferens om vad som är evidensbaserat. Det har ifrågasatts om DUNK är evidensbaserat trots att det är det enda sekundärpreventionsprogram som har utvärderats i landet, dessutom två gånger. Det skulle vara intressant att göra en långtidsuppföljning och även att jämföra med en grupp ungdomar som gjort sig skyldig till ringa narkotikabrott och inte erbjudits DUNK. Kanske är det avslöjandet som gör att ungdomarna slutar.

Inger

Droger kommer oftare med posten

På två år har antalet kokainbeslag på posten nära femdubblats i Stockholm (56 kokainbeslag ifjol) och knarkbeslag i brev totalt fördubblats i landet. Ifjol gjorde tullen 2332 beslag i brevfrösendelser. För tre år sedan var summan 837 beslag.

Tullen har ökat vaksamheten på Arlanda där det mesta av utrikesinkommande post passerar. Men troligen är orsaken till de ökade beslagen den växande Internetmarknaden.

- Det har blivit lika lätt att köpa droger som att beställa andra sorters produkter via nätet, det är bara att logga in på någon av alla tusentals sajter som finns och betala så dimper det ner ett kuvert i brevlådan, säger Jonas Karlsson, sakkunnig brotts bekämpare på Tullverket, till Svenska Dagbladet. Ofta handlar det om mindre mängder cannabis (marijuana/hasch), men även heroin, kokain och andra droger. (DRUGNEWS)

De flesta beslagen görs efter tips från postanställda som fått kuvert man upplever som misstänkta. Tullverket gör även regelbundna kontroller med hundar för att upptäcka misstänkta frösendelser på olika postterminaler. – Vi har hittat allt möjligt, kokain mellan pappret i ett vykort, och piller i vadderade kuvert. Frösendelserna kommer från hela världen – allt från Kanada och USA till Sydamerika och Asien. Förra året lyckades Tullverket bland annat spränga en peruansk liga som smugglat in kokain i dubbla vykort i Göteborgstrakten. Man har även hittat heroin i tavelramar som skickades till en privatperson i Västerås och cannabis i kakor. – Majoriteten av dem som beställer är unga som vill testa, så den största införseln är för eget bruk. Men ibland ser vi ett tiotal brev till samma adressat, från samma avsändare och då är det sannolikt en större operation.

Oscar Gomez-Denis

Lite norsk läsövning
ur Blå Bandets nyhetsbrev

Avsluta sprøterumsforsøket nu!

Sprøteromsloven har bidratt til å legalisere heroin, samtidig som det opprettholder injeksjonskulturen i brukermiljøene, sier Forbundet Mot Rusgifts årsmøte. FMR krever derfor at sprøterumsforsøket blir avsluttet snarest.

Sprøterumsforsøket har nå vart i tre år, og er evaluert (utvärdering). Evalueringen av sprøterommet i Oslo kan ikke påvise at forsøket har bidratt til noen nedgang i overdosedødeligheten. Ordningen har vært lite brukt. Ved bare et fåtall av injeksjonene er det blitt gitt sosialfaglig veiledning eller viderehenvisning til andre hjelpetiltak.

På disse områdene er lite oppnådd, som ikke også kunne vært oppnådd gjennom de eksisterende lavterskeltiltakene i Oslo. I tillegg har sprøteromsvirksomheten vært en risikobelastning for de ansatte, og de fleste som var med fra starten har enten sluttet eller gått over i reduserte stillinger.

Linan

behandlingsalternativ enbart för kvinnor

Behandling utifrån ett kvinnligt perspektiv innebär förutom att bryta missbruk och hantera beroendet också att bearbeta känslor som skam och skuld, att medvetandegöra hur viktigt det är att dra gränser, rollen som medberoende eller "offer".

Linans verksamhet innebär en behandlingskedja utifrån 12-stegsfilosofin för kvinnor med alkohol- eller narkotikamissbruk. Behandlingen omfattar insluss, primärbehandling och utsluss samt eftervård. Tiden i insluss och utsluss är individuell, medan primär-behandlingen pågår i 7 veckor. Eftervården sker en kväll i veckan under 40 veckor. Huvudsakligen sker behandlingsprogrammet under heldygnsvård, men möjlighet finns i förekommande fall till öppenvård.

Hur tar jag kontakt?

Ring Pernilla Forsberg, Linan Utsluss, tel 060/157441
eller Gunnel Sundquist, Socialtjänsten, tel 060/191000

Tullens narkotikahundar i Norrland försvinner.

Enligt en utredning från Tullverkets ledning ("Åtgärder för verksamhetsutveckling med en budget i balans") kommer tullens brottsbekämpning i Norrland att försvinna. Endast brottsförebyggande resursen som är placerad i Sundsvall blir kvar. I brottsbekämpningsgruppen i Sundsvall ingår narkotikasökhunden Wilma. Hon och hundföraren har varit ett team vid olika kontroller från 2003. Wilma är en renodlad narkotikahund och är specialtränad på de vanligaste narkotikapreparaten. Hon är även tränad för att söka i obekväma miljöer ex. fartyg, kontroller i bilar, tåg, godsmagasin, flygplatser, godskontroller i containers m.m. Naturligtvis är Wilma till stor fördel vid ex. husrannsakingar där hon kan ge indikation om det finns narkotika gömt. Den preventiva effekten av en narkotikahund i tjänst är dessutom mycket stor, eftersom den person som medför en bit hasch eller några gram amfetamin upptäcker att narkotikahund finns på plats uppträder då nervöst och onormalt och kan p.g.a. sitt avvikande beteende tas ut för kontroll.

Redan i höstas flyttades narkotikasökhunden från gruppen i Östersund, om brottbekämpningen försvinner väntas samma öde för Norrlands övriga 3 narkotikasökhundekipage som är placerade i Sundsvall, Haparanda och Umeå. Uppgifter säger att ca.13 narkotika-sökhundekipage förvinner på de orter som drabbas av nerdragningar runt om i Sverige. Flertalet av dessa hundar är skänkta av välgörenhetsorganisationer (Inner Wheel Club, LIONS m.fl.) till Tullverket. Under årens lopp har Inner Wheel skänkt pengar till sammanlagt 35 hundar! Vad är deras kommentarer till tullens besparingsplaner, och var tar hundarna vägen om indragningarna blir verklighet? Kommer dessa välgörenhetsorganisationer att fortsätta att skänka medel för hundar till tullen?????

Mellan 2001-2007 har narkotikasökhundarna Bozo och efterträdaren Wilma (hundar i Sundsvall) gjort sammanlagt **103 narkotikabeslag**. Om man räknar om beslagen till samhällnyttovärde (omräkningsfaktor som används vid tullbeslag) har dessa hundar besparat samhället **2 138 000** kr i kostnad.

I Sverige finns en vision om ett narkotikafritt samhälle som riksdag och regering skrivit, men kommer vi närmare den visionen nu?

Ansvarig för Tullverkets narkotikasökhundar är bitr. gränsskyddschef Sven-Peter Ohlsson 08-4050350, 070-6369586 och Joakim Bergström, narkotikasökhundförare i Sundsvall 070-5504903.

Sune Nordström.

Den nya livsstilen ? - Diagnos + medicin.

Seminarium den 12 februari 2008, Enhörningen

Hur hanteras avvikande beteende i ett "civiliserat" samhälle?

Eva Kärfve är sociolog och antropolog från Lund. Hon fascinerades tidigt av problemet med en idé som plötsligt brer ut sig och blir högsta sanning för att lika snabbt försvinna, när den avslöjas.

Hon startade sin forskning med att granska häxerierna på medeltiden. I kyrkans svart-vita värld stod Gud för allt gott och Djävulen för allt ont. En människa som inte riktigt passade in i en "normal" roll löpte stor risk att utdefinieras och därmed hamna bland de onda. Sen kunde processen drivas hur långt som helst av de rättrogna, för det onda måste ju bekämpas till varje pris!

Eva Kärfve

Som den goda forskare hon är, kunde hon inte låta bli att titta på dagens samhälle också. Hur behandlas människor med mer eller mindre avvikande beteende i vårt land? Tas deras ibland nyskapande idéer till vara eller ställs de åt sidan för att inte störa den rådande ordningen? 1957 förbjöds agan i skolan, i hemmet och på arbetsplatserna. Industrierna växte och många flyttade till jobb och rotlöshet. Problemen med störande elever i skolorna ökade. Vad göra?

Att några få barn mer eller mindre saknade förmåga att upprätta kontakt med andra var väl känt, dvs olika grad av autism.

På 50-talet kom diagnosen MBD, Minimum Brain Disease, för barn som inte kunde sitta stilla och tidigare "uppfostrats" med käppen. Andra tillstånd är Asperger, som kan kännetecknas av bl a dålig kontakt med andra, specialintressen, språkproblem, klumpiga rörelser och lite lillgammalt beteende. Tourettes syndrom, synnerligen ovanligt, uppvisar bl a tics = ofrivilliga ryckningar och ljud. DAMP, dysfunktion med avseende på koncentration och uppmärksamhet är en otydlig diagnos som nästan bara har använts i Sverige och i Norge.

Kunde det finnas någon gemensam orsak bakom olika typer av brister beträffande uppmärksamhet, koncentration och uthållighet? Små hjärnskador t ex?

Socialstyrelsen ville ha reda på om man kunde ställa någon diagnos på de störiga barnen.

Göteborgsläkaren Christer Gillberg et al gjorde en analys av 140 barn som undersöktes vid olika åldrar med avseende på DAMP. Innan utredningen var klar, hade dock det suddiga DAMP-begreppet förkastats internationellt och ersatts av ett snävare ADHD: bristande uppmärksamhet, koncentrationssvårigheter, hyperaktivitet och bristande impulskontroll.

Läkemedelsindustrin söker alltid nya marknader och ställer gärna upp med läkemedel.

Amfetamin syntetiserades på 30-talet, är centralt stimulerande, minskar aptiten, men är också starkt beroendeframkallande. Det har i vissa fall kunnat "normalisera" en del mycket utåtagerande barn, dock på bekostnad av deras möjlighet att lära sig självkontroll. Gillberg anser att DAMP och ADHD orsakas av medfödda hjärnskador och att det är viktigt att ställa diagnos så att medicinering kan sättas in. Eva Kärfve har velat undersöka om hans slutsatser håller, men förvägrats tillgång till materialet.

Att ställa diagnosen ADHD, vilket kan göras på rätt lösa boliner, kan ge fördel – vård och behandling med viss effekt, men också nackdel – en negativ verkan på det sociala livet. Barn kan bli en sjukdom: Jag har ADHD, så därför gör jag så här – beror inte på mig!

Eva Kärfve avslutade med att alla barn behöver trygga vuxenkontakter som ger dem stimulans till fantasi och lek och att barnets utveckling inte kan forceras utan följer av dess mognad. Vi har inte råd att sortera bort 10 – 15 % av befolkningen som icke funktionsdugliga. Skolan måste få resurser att möta varje barn på dess mognadsnivå!

Runa Forsman

Handel med kokain från Colombia längs den Venezuelanska gränsen.

Gränsen mellan Colombia och Venezuela sträcker sig fram till gränsen med Brasilien. Det är ett avstånd på 2 050 kilometer. Under 2007 drog Venezuelas regering, ledd av Hugo Chavez, olika aktiviteter längs gränsen mot Colombia. Dessa aktiviteter ingick i regeringens ansträngningar för att hålla gränsen mot Colombia fria från kokain och andra droger. Främst är det kokain. Resultaten redovisades av Venezuelas Tullmyndigheter i sin årsrapport: Under 2007 beslagtogs totalt 57,5 ton kokain och 14,8 ton av olika kemiska preparat som används för att tillverka knark. Man upptäckte 13 knarklaboratorier som var placerade i djungeln på gränsen till Colombia. Dessutom fann den Venezuelanska tullmyndigheten 60 privata flygplatser, som var knarkcentra i detta område kring gränsen med Colombia.

Därför har Venezuelas Regering annonserat en plan för perioden 2008 – 2013. Denna plan består i att lägga ett system av radar längs den 2050 kilometer långa gränsen mot Colombia. På det viset har man tänkt sig förbättra kontrollen ännu mer över drogerna som försöker passera gränsen över till Venezuela.

Denna nya investering passar in i Regeringen Chavez planer på noll-vision när det gäller droger som passerar Venezuelas gränser på väg till USA och EU.

I området som gränsar mot Venezuela har Colombia med USA:s hjälp startat en så kallad Plan Colombia. Teoretiskt är denna plan tänkt att bekämpa införsel av narkotika till andra stater i regionen. Men de senaste händelserna i regionen speglar egentligen vilka intentionerna är bakom denna plan. Kan det vara så att USA har tänkt starta ett andra Irak i Sydamerika? Tanken är långt borta men riskerna och ingredienserna finns i regionen kring Ecuador, Venezuela och Colombia.

Oscar Gomez-Denis

FAKTA OM Colombia Huvudstad: Bogota Officiella Språk: Spanska Statsskick Republik Yta : 1 138 910 kv kilometer Folkmängd: 43 593 035 Valuta: Colombianska peso Högsta punkt: 5 775 m (Pico Bolivar) Colombia är en stat i nordvästra Sydamerika vid Karibiska havet och Stilla havet. Colombia gränsar till Brasilien, Ecuador, Panama, Peru och Venezuela. Colombia är ett land rikt på naturresurser och har ett klimat som är perfekt för exempelvis odling av kaffe, snittblommor och allehanda frukter	FAKTA OM Venezuela Huvudstad: Caracas Officiella Språk: Spanska Statsskick Republik Yta : 912 050 kv kilometer Folkmängd: 25375 281 Valuta: Bolivar Fuerte Högsta punkt: 5 007 m (Pico Bolivar) Längsta flod: Orinoco 2 560 km Venezuela är en stat i nordöstra Sydamerika vid Karibiska havet och Stilla havet. Venezuela gränsar till Brasilien, Colombia och Guyana. Venezuela är ett land rikt på naturresurser och har ett klimat som är perfekt för exempelvis odling av kaffe, kakao och allehanda frukter. Venezuela har världens största oljereserver.
--	---

SLINK IN Skeppargatan 7 Öppet vardagar 7:00 – 14:30. Skall du kasta dina kläder? Lämna dom till SLINK IN

Föreningen ENHÖRNINGEN undrar om det finns Någon som kan skänka en soffa. ENHÖRNINGEN är en ideell förening. Vi rehabiliter missbrukare, långtidsarbetlösa och andra med synnerligen svåra problem.

Hur kan vi rädda DUNK ?

Anteckningar från ett seminarium den 15 jan 2008/ Runa Forsman

Inger Paulsson

DUNK-projektet är i kris!

De insatser som gjorts för experimenterande ungdomar har visat strålande resultat. Föräldrar och ungdomar har lovordat modellen, men ingen vill betala!

De första åren drevs DUNK i kommunens regi. Sedan fick Vileda stöd från socialstyrelsen för att fortsätta i samverkan med polis, tull och soc. Men de pengarna är slut nu. Kommunen har berömt arbetet, men tycks ändå inte anse att det är värt pengarna." Vanliga kontakter med soc borde räcka för de unga som har problem"!

Kan det verkligen vara så illa?

Det var utgångsläget, något tillspetsat, inför dagens seminarium i Kulturmagasinet.

Inger Paulsson presenterade DUNK-programmet och framhöll att det är tydligt strukturerat. Erfarna personer ansvarar för olika delar av utbildningen som ser ut så här:

1. En träff med den unga och de viktigaste personerna runt omkring
2. Tio timmars utbildning om droger och följderna av att använda dem uppdelat på fem tillfällen
3. Avslutande träff med nätverket där planering för framtiden görs.

DUNK är det enda program för tidigt ingripande som har utvärderats. Det kan visa upp att ungdomar som fullföljt programmet har slutat använda narkotika och har minskat eller slutat med alkohol. Ungdomarnas nätverk har stärkts liksom tilltron till att kunna handskas med problemen om de dyker upp igen.

Kate Almroth som håller i Scandias "Idéer för livet" berättade om en alldeles ny rapport om ekonomiska konsekvenser av drogbruk, gjord av Ingvar Nilsson. En aktiv narkoman kostar samhället ca 1,6 miljoner kr per år! En DUNK-insats ca 20 000 kr per år. Det borde inte vara så svårt att välja!

Paneldiskussion om DUNKs framtid.

Magnus Erixon från ST var samtalsledare och i panelen satt Lena Österlund ordf i socialnämnden, Sune Nordstöm från tullen, Kjell-Arne Sköld från socialförvaltningen, Sverker Ottosson ordf Folkhälsorådet, och Inger Paulsson Nätverket Vileda.

Den första frågan gällde vad det finns för resurser för DUNK.

Soc har ställt upp och löst en del akuta problem, men ser helst att Viledas organisationer också bidrar till finansieringen eller ställer upp med arbetstid och för övrigt arbetar förebyggande. Soc känner naturligtvis ett visst ansvar men vill ligga lite lågt här.

Magnus Erixon

"Det tidiga ingripandet är så oerhört lönsamt, men ändå faller det mellan stolarna! Vem har möjlighet att ta ansvar för verksamheten?" undrade Inger P. För en frivilligorganisation innebär det att lägga nästan all kraft på att bara söka pengar.

Socialnämnden, Barn- o Utbildning, Kultur-o Fritid och Folkhälsorådet borde kunna ta del av ansvaret.

Ett par ungdomar från Unga KRIS undrade ”Varför var det ingen som stoppade mig i början? Jag hade behövt DUNK för länge sen! Vuxna måste lära sig att upptäcka vad som är på gång”. Men det är inte så lätt, för ungdomar är smarta och kan hitta trovärdiga förklaringar till mesta. Inte ens de stora drogvaneundersökningarna kan man ta riktigt på allvar. Så länge vuxenvärlden tar lätt på sprit, andra droger och läkemedel kommer risken att vara stor för att ungdomar ska råka illa ut. Goda vuxna förebilder behövs.

Synd att det finns så lite pengar till annat än sport här i Sundsvall.

Anita Andersson påpekade att Sundsvall är med i ECAD = European Cities Against Drugs.

Borde inte det märkas i Sundsvallsvisionen? Inflyttande människor bryr sig nog mer om att det finns stöd för ungdomar än att det finns 80 butiker i stan!

Panelen och publiken enades så småningom om att en trygg uppväxt minskar risken för problem. Då är föräldrarna nyckelpersoner och de behöver lättillgängligt stöd och goda kunskaper om både barn och droger.

Panelen gav inga direkta löften om ställa upp med pengar, men den hade förmodligen fått en ökad insikt om att DUNK har en viktig funktion att fylla. Ett visst hopp tändes om att fortsatta förhandlingar skulle kunna ge positivt resultat.

Seminariets panel i väntan på publikens frågor

Vad visar utvärderingen av DUNK-programmet?

Utvärderingen

Tre enkätundersökningar genomfördes. Den första riktade sig till personer som deltagit i DUNK-programmet förutom ungdomarna som fick svara på en separat enkät. Den tredje enkäten riktade sig till myndighetspersoner som i sitt arbete kan komma i kontakt med drogexperimenterande ungdomar. 18 personer har svarat på enkäten till nätverksdeltagare.

Nätverkens svar

Majoriteten av ungdomarna har använt narkotika innan de kom med i DUNK-programmet. Hälften av upptäckarna var föräldrar ibland tillsammans med flickvän eller polisen. Rädsla och förtvivlan var de dominerande känslorna vid upptäckten och många blev förvånade.

Efter att ha deltagit i DUNK-programmet var den dominerande känslan hopp. Det bästa med DUNK var att få kunskaper och lyssna till människor i olika roller. Flera betonade också att familjen - nätverket får möjlighet att samtala med varandra om situationen.

Tonåringen har oftast ändrat sin inställning till droger. Majoriteten kan prata öppnare med ”sin” tonåring och även med övriga i nätverket. Över hälften av ungdomarna har åtminstone delvis bytt kamratkrets och blivit mer positiva till utbildning. Tonåringarnas självförtroende har förbättrats och de flesta har blivit mer målinriktade.

Forts.

Nätverksdeltagarna har fått ökade kunskaper och nya kontakter som de kan vända sig till. Tilltron till den egna förmågan att handskas med situationen har ökat och oron för tonåringens framtid minskat. Tilliten till samarbetspartners inom både det privata och professionella nätverket har ökat. En överväldigande majoritet anser att DUNK-programmet ska fortsätta i Nätverket Viledas regi.

Ungdomarnas svar

De sju ungdomarna som har svarat på enkäten är mellan 15 och 20 år. Sex av sju uppger att de använt narkotika innan de deltog i DUNK-programmet. Fem använder mindre alkohol - kanske ingen alls eftersom det svarsalternativet inte fanns med. Mindre eller att de inte har svarat kan innebära att de är drogfria. Ingen har ökat sin droganvändning eller kryssat som förut. En har själv skrivit till ingen alls. De flesta har kommit med i programmet med hjälp av föräldrar. Alla tycker helt eller delvis att det är för lätt att få tag på narkotika och att ingen vill bli missbrukare är sex av ungdomarna helt övertygade om. Alla tycker att det är bra att föräldrar får kunskaper om droger och alla tycker helt eller delvis att det är lättare att prata med föräldrar om man går kurs ihop. Sex anser att DUNK ska fortsätta. Fem tycker att det ska fortsätta i Nätverket Viledas regi. Stämmer helt svara tre ungdomar om påståendet:

-Om min bästa vän började med droger skulle jag föreslå DUNK och tre andra tycker att det stämmer delvis. Några större förändringar när det gäller relationer och fritid redovisades inte. Alla har drogfria vänner och två har inga som använder droger. En ungdom svarar "ja, men jag umgås inte med dom". De flesta vet hur de vill att livet ska se ut om fem år.

En av ungdomarna skriver: *- DUNK är en otroligt bra kurs. Hoppas att ni kommer att fortsätta så att fler får samma hjälp som mej. Jag har växt som person otroligt mycket, mår mycket bättre idag än innan Dunk. Tack så mycket för att ni och DUNK finns och hjälper till.*

Inger Paulsson

En liknade tidning i vår grannkommun

Insikt Hudiksvall

I slutet av februari var undertecknad i Hudiksvall på spaning och inhemsk turism. Till min hand kom en tidning som liksom vår Vileda Nytt tar upp de frågor som vi brinner för. Tidningen heter Insikt Hudiksvall och ges ut som ett tidningsprojekt. Detta skapas av olika medarbetare. Redaktören heter Patrik Lindblom som tillsammans med Fredrik Edwall och Anna Nilsson går på Socialpedagogiskt Behandlingsarbete, en KY-utbildning på Cul i Hudiksvall. Innehållet i tidningen är varierande inom områdena behandling, terapier, nykterhet och olika människors insats för egen del och för sakens del. Dessa varierande artiklar sveper över 16 blad. Tryck i svartvit färg i samma format som vårt Vileda Nytt. Den artikel i tidningen som är mest i min smak var den om Nykterhetsrörelsen i Hudiksvall.

Rubriken var "IOGT-NTO i Hudiksvall växer så det knakar"

- IOGT-NTO rörelsen är Sveriges största folkrörelse, de jobbar för en helnykter livsstil. Hela rörelsen har ungefär 80 000 medlemmar. I artikel intervjuas Krister Lundgren på hans kontor i IOGT-NTOs lokaler vid Rådhusparken. Och Han betonar:

- IOGT-NTO koncentrerar sig på tre verksamhetsråden: alkohol och drogpolitiskt-, förebyggande- och socialt arbete. Varje fredag anordnas det aktiviteter. Det är kul att vara nykter, det är vårt budskap. - Krister framhåller att det är väldigt viktigt att lyfta fram individen i deras arbete. Han är bekymrad över det ökande våldet, inte bara i Hudiksvall utan även över hela landet

- Människor vågar eller vill heller inte lägga sig i om de ser något, han efterlyser lite mer civilkurage hos gemene man.

Jag som läste Insikt Hudiksvall heter Oscar Gomez-Denis

Här finns behandlingscentrum för kvinnor i Västernorrlands län

Kvinnohemmet Munin har funnits sedan 1991 och bedriver behandling för kvinnor med kemiskt beroende. Munin ägs av Serenity AB och drivs av Lars och Gunilla Sandén-Warg. Behandlingen bedrivs utifrån 12-stegsprogrammet verktyg och principer, med inslag av miljöterapeutiska och beteendeterapeutiska metoder.

Genom åren har verksamheten utvecklats till en **vårdkedja** av primärbehandling, fördjupad behandling och utslussvård.

Vårt behandlingsprogram är helt baserat på kvinnors problematik och deras könsspecifika behov. Vi har också kvalitetssäkrat verksamheten på olika sätt. Från att utöka lokalerna, anställt dygnetrunt-personal, till att omorganisera det teoretiska innehållet. De senaste åren syns en trend av att våra klienter blir yngre och yngre. De flesta som kommer till Munin är mellan 18-25 år och denna trend ser ut att fortsätta. Därför är vi noga med att fylla upp vårt program med olika inslag som passar ungdomar.

Vem ska jag tala med: Gunilla Sandén Telefon:0612 / 103 23

DUNK-projektet utbjuder till försäljning en soffgrupp i nyskick. Säljes till högstbjudande.
Ring Gun Sundin Tel 060-124003

Kemiskt beroende
– en familjesjukdom

Sundsvalls behandlingscentrum

– är Sundsvalls Kommuns behandlingshem för kemiskt beroende. Vi arbetar enligt AA:S 12 steg och 12 traditioner. (AA=Anonyma Alkoholister, en gemenskap av män och kvinnor som delar sina erfarenheter, förhoppningar och sin styrka med varandra).

Sundsvalls behandlingscentrum är helt fristående från AA/NA, men arbetar efter deras synsätt, som innebär att kemiskt beroende är en sjukdom, "ingens felssjukdom". Vi har också olika anhörringsprogram för patienternas anhöriga, vänner och arbetskamrater.

Sundsvalls behandlingscentrum har även ett utvecklat arbetsplatssamarbete med flera företag i regionen.

SUNDSVALLS
KOMMUN

Sundsvalls behandlingscentrum

Box 346, 851 05 Sundsvall.

Besök: Paviljongvägen 17, 852 40 Sundsvall
Tfn: 060-19 22 27-28. Fax: 060-15 43 48

RödaKorset

Mamma till en missbrukare – en hälsorisk

Njurunda Rödakorskrets inbjuder till en kväll med fokus på mammornas situation.

Inger Paulsson, socionom med forskarutbildning berättar om hur mammornas livssituation påverkas när ett barn blir missbrukare.

Raija Wernkvist, FMN (Föräldraföreningen mot narkotika) beskriver egna erfarenheter och hur FMN arbetar.

Tid: 16 april kl 19-21

Plats: Kupan, Affärsgatan 14, Kvissleby

Alla välkomna!

Det är hög tid att bygga broar mellan den västerländska medicinen och den alternativa läkekonsten.

Christina Doctare, läkare och författare. Hon har sina rötter i Pajala. Starka kvinnor har omgett henne under barndomen och därför håller hon fast vid sin mormors efternamn.

Hon har 45 års yrkeserfarenhet som läkare inom det traditionella läkaryrket men har också varit i kontakt med alternativa och indiska läkarkonsten.

Christina Doctare, foto Kristina Pohl

År 2003 reste hon till Indien som patient, för att bota bland annat sin astma. I Indien kom hon i kontakt med Ayar Veda, en 5000 år gammal indisk läkekonst.

Ordet Ayar Veda är sanskrit och betyder ”kunskap om livet”. Helhetstänkandet är det viktigaste, man har en syn på hälsan där kropp och själ samspelar och det centrala är att förebygga ohälsa. Ayar Vedisk läkekonst utgår från tre kroppstyper. Vilken kroppstyp man tillhör beror på de fysiska och psykiska egenskaperna. Alla har en dominerande kroppstyp, med inslag av de två andra. Ohälsa beror enligt denna lära på obalans i kroppen.

Denna obalans kan behandlas på flera olika sätt, dels genom att kost och livsföring anpassas efter kroppstypen, dels genom meditation, yoga, örtmedicin, massage, arom- och ljudterapi.

Fakta: De tre olika kroppstyperna

Vata = rörlig och lättpåverkad
Pitta = energisk och viljestark
Kapha = långsam vaneperson

Som jag förstår så måste man ”underhålla” denna läkekonst genom att ändra sin livsföring och hitta en balans mellan vad man kan äta och inte äta för att kroppen ska må bra. Behandlingen är individuell, eftersom den utgår från personens kombination av kroppstyperna.

Alla kan nu inte åka till Indien för att bli botade, men det finns även här i Sverige Ayur Veda-kunniga läkare och rådgivare som man kan vända sig till.

Christina Doctare blev botad från sin astma och hon åker nu runt här i landet och föreläser om indisk läkekonst och den alternativa läkekonsten.

Avslutningsvis så har denna föreläsning gjort mig nyfiken på denna behandlingsmetod.

Om du vill veta mer kan du gå in på Christina Doctares blogg:

Eva Brodén

Prenumerera på Viledanytt ? RING Enhörningens kansli: Gun Sundin
Tel 060/124003 kl 08:00 – 16:30

Kvinnogemenskap och Brottsofferjouren

Sundsvall-Medelpad bjuder in till en föreläsningseftermiddag i ämnet "trafficking" om våldtäkter och om socialiseringsprocessen

Intresset och behovet av kunskaper om trafficking och hur även svenska kvinnor kan utsättas för den formen av våld, har ökat på senare tid.

Till grund för föreläsningen eller seminariet är boken "Resan tillbaka" författat av traffickingoffret Jenny Hellström (Petra Ranner).

Seminariet tar upp frågor kring våldtäkter och om socialiseringsprocessens inverkan på skam och skuld känslor, om fördomar och om förutfattade meningar om och varför det är svårare för en flicka att prata om sexuella övergrepp, men också hur man själv kan förebygga riskerna för att utsättas för den formen av brott.

Datum : 23 april 2008 Tid: kl. 13:00-16.30

Plats: Fullmäktigesalen , Sundsvalls kommun

ANHÖRIGCENTRUM

Anhörigcentrum finns på Skepparegatan 5 B (Parkerahuset vid Selångersån). Det drivs av socialtjänsten i samarbete med frivilliga organisationer.

Vi är 6 anställda inom kommunen: en områdeschef, tre som arbetar mot äldreomsorg, en som riktar sig mot omsorg av funktionshindrade samt en person som arbetar mot individ och familjeomsorg/socialpsykiatri

Målet med verksamheten är att ge råd och stöd i rollen som anhörig eller närstående via telefonrådgivning.

Men det kan också ske som enskilda samtal eller samtal med anhöriggrupper. Det går bra att bara komma förbi för att ta en kopp kaffe och prata en stund.

NÄR HAR VI ÖPPET?

Måndag, tisdag, torsdag kl 11 – 13 och 13 - 16

Onsdag, fredag kl 11.00-13.00

Frivilliga organisationer och volontärer finns då på plats
Om ni har frågor, vänd Er till anhörigsamordnaren

Lena Elfving,

Telefon: 060-191915, 060-177475

Mobiltelefon:070-1916246

Temaeftermiddag

varje onsdag hos oss mellan
13.00-15.00 då vi bjuder in olika
föreläsare och underhållare.

Idémässa Liv & hälsa 5 maj Tonhallen

Vi behöver alla hjälpas åt i det förebyggande arbetet när det gäller hälsa och livsstil och denna dag är tänkt som en mötesplats för diskussion och dialog kring dessa frågor

Boka plats för att vara säker på att få plats
Förboka på telefon 060/121650. Eller på
E-post: sundsvall@nbv.se
NBV- Sundsvall

Program för elever & lärare

09.00	Teater "Straffängel om 4 ungdomars olika syn på knark. Teater ACTA Göteborg
10.45	Hitta din inre gnista... Livet är tufft för unga men det går att komma vidare .. Coco Rosenfeld, Stockholm, Ungdomscoach
12.30	Teater "Straffängel
14.15	Ingen är gjord av sten om Attityder, droger och våld Helen Jaktlund o Gabriel, Stockholm
15.45	X-a tid föreläsning i repris

Utställningar & aktiviteter i foajen

Medverkande

Teater Acta, Göteborg, en professionell teatergrupp med egen dramtid för unga o vuxna

Coco Rosenfeld, ungdomscoach, Stockholm som arbetar aktivt med att stötta o hjälpa unga tjejer och killar. Har bl a varit verksamhetsansvarig för United Sister, Fryshuset. Har själv tagit sig vidare från en oerhört tuff uppväxt

Anna Carlstedt, vice förbundsordf IOGT-NTO, Stockholm med ansvar för det sociala arbetet

Inger Paulsson, socionom/forskare, Sundsvall
Maria Åström, behandl.ass. Sundsvall

Work-shops vuxna

09.00 & 13.00 Glömda barn som blir vuxna

Anna Carlstedt, vice förbundsordf
IOGT-NTO, Stockholm

09.30 Unga killars rollproblem
Roger Kangas, Manscentrum, Sundsvall

11.00 DUNK i Sundsvall/drogprogram
Inger Paulsson & Maria Åström,
Sundsvall

11.30 "Där kärlekslöshet råder....
Attityder-droger-våld. Helen Jaktlund
& Gabriel, Stockholm

13.00 & 14.00 Att coacha unga
Coco Rosenfeld, ungdomscoach,
Stockholm

14.30 Jobba vidare i klassrummet med
Straffängel. Skådespelarna leder

18.00 Ingen är gjord av sten/
Attityder-droger-våld.
Helen Jaktlund & Gabriel,
Stockholm. Samarr med
Vuxna på stan, Sundsvall

Arrangemanget stöds av: IOGT-NTO, Västernorrlands läns nykterhetsförbund, Norrvidden fastigheter, Sundsvalls kommun, Vileda, KFUK-KFUM, Junis, Svenska kyrkan.

Arrangör: **NBV MittSverige och Landstinget Västernorrland.**

**Kostnadsfritt
deltagande**

INBJUDAN

Föreningen Enhörningen inbjuder till seminarium tisdag 22 april 2008 om:

VEM ÄR DEN SKYLDIGE TILL MISSBRUK?

Torbjörn Fjällström föreläser om vuxna barn, anhöriga och medberoende

tisdag 22 april kl 10.15-16.00

Plats: Pingstkyrkan i Sundsvall Rådhusgatan 37

PROGRAM

Vi startar med att det finns möjlighet till kaffe och smörgås innan seminariet börjar.

10.15 Föreningen Enhörningen inleder

10.30 Torbjörn Fjällström börjar med att utgå ifrån medberoende/
anhörighetsproblematik. Vad är medberoende?

12.00 **LUNCH**

13.00 Föreläsningen fortsätter med fördjupning i ämnet vad är vuxen-
barn problematik?

14.30 Fikapaus

15.00 Frågor och diskussion

16.00 Avslutning

Presentation av föreläsaren:

Torbjörn Fjällström har arbetat med narkomaner sedan 1966 och har varit bla chefspsykolog på kriminalvårdsstyrelsen. Behandlingen på Korpberget startades 1981. (Det finns mycket mer information som kan hämtas på Korpbergets hemsida.)

Deltagaravgift: 500kr/person

Vi bjuder på kaffe och smörgås.

Anmälan till föreningen Enhörningen Östra Långgatan 37 C,
852 36 Sundsvall

tel:060-124003

E-postadress:karlpaulsson@swipnet.se

VÄLKOMNA MED ANMÄLAN !

Pressmeddelande

Den akuta krisen för DUNK över !

Nätverket Viledas vädjan om ekonomiskt stöd, för att kunna fortsätta med DUNK-programmet som riktar sig till ungdomar som experimenterat med narkotika och deras nätverk, gav resultat. Flera organisationer hörde av sig och erbjöd hjälp på olika sätt. Klubbar inom KFUK och Lions har redan bidragit med pengar. Från Socialnämnden har vi också fått positivt förhandsbesked.

Detta innebär att vi på nytt kan erbjuda bekymrade föräldrar, som upptäckt sin tonårings drogexperiment, DUNK-programmet. Även poliser, socialsekreterare, skolpersonal och andra vuxna som upptäcker droganvändning bland ungdomar kan kontakta DUNK-samordnaren Maria Åström 073-201 22 61 eller Föreningen Enhörningen 12 40 03.

För Nätverket Vileda

Anita Andersson Tel: 070-646 79 81

*Nu när sommaren är nästan här så finns det nya
läckra batiktröjor att köpa, så skynda att
fynda för Enhörningen behöver göra nya...*

Ring **ENHÖRNINGEN** genom Gun Sandin Tel 060/124003

Skolka från livet – om våra barns missbruk

Peter Paul Heinemann, mest känd som radiodoktorn, chockade Örebrobefolkningen när han i början av 80-talet i Örebrokuriren berättade om förtvivlan över sitt barns narkotikamissbruk. De flesta trodde på den tiden att det var bara problemfamiljer som drabbades. Heinemann engagerade sig i FMN där han blev ordförande och bidrog kraftfullt till att öka kunskapen om narkotikamissbrukets mekanismer.

Börje Dahl, på den tiden ung socialarbetare, erbjöds jobb på Narkotikaenheten som kom till på FMNs initiativ. 1984 kom Skolka från livet ut. Jag läste den första gången i mitten på 80-talet när jag arbetade på Skyddskonsulenten. Det som gjorde mest intryck på mig var beskrivningen om ”hur familjen går sönder” när missbruk kommer in i familjen. När jag arbetade med ett forskningsprojekt om hur ett barns missbruk påverkar mammornas liv försökte jag få tag på boken men den fanns inte att köpa. Jag lånade ett slitet exemplar på biblioteket och fortfarande var det familjesituationen som intresserade mig mest.

Börje har sett till att boken nu finns i nytryck. Heinemann avled innan den översyn som var tänkt hann göras men tillsammans med Heinemanns fru Lena gavs den ut 2007.

Den känns förvånansvärt aktuell och t ex beskrivningen av vad som händer när tonåringar missbrukar hasch, stämmer väl överens med aktuella forskningsrön. Titeln beskriver ungdomarnas vägran att bli vuxna och hur haschmissbrukaren permanentas i en evig omognad. Mina erfarenheter av att arbeta med narkomaner har lett till insikten att haschmissbruk är det svåraste att ta sig ur.

”Tiden stannar och barndomen hålls kvar”, skriver Heinemann Han använder begreppet **Drogpolitisk oskuld** för att beskriva den okunskap bland professionella hjälpare, föräldrar och allmänhet som gör det möjligt för ungdomar att utveckla ett svårt beroende av droger utan att någon ingriper. Trots stort informationsutbud talar man oftast för döva öron. Delvis tror jag att det beror på att synen att det är bara problemfamiljer som drabbas av missbruk, fortfarande finns kvar.

Börje Dahl

Beskrivningen av drogfria narkomaners svårigheter att komma tillbaka till ”livet” är utmärkt. Jag har träffat många under årens lopp som har genomgått en behandling, blivit drogfria, fått bostad och arbete men som sökt sig tillbaka till drogerna för att de inte stod ut med ensamheten. 12-stegsrörelsen och Kris har bidragit till att flera lyckats förbli drogfria numera i och med att det blir ett nätverk där man blir förstodd.

Skolka från livet borde vara obligatorisk läsning i utbildningar för alla som ska arbeta med ungdomar. Även politiker och chefer som ansvarar för missbruksvården borde studera den noggrant när vårdkedjor ska byggas upp. Kanske hade det framgångsrika rehabiliteringsprogrammet i Sundsvall, Iris, funnits kvar om förståelsen för svårigheten att komma igen efter många års skolkande från livet varit större.

Boken kan beställas från: borje@preventionscenter.com

Inger Paulsson

Villa Vågen ut! Revansch öppnar inom kort

Våren 2006 fick personal på KRIS Sundsvall reda på att det finns ett socialt företag som heter Vågen ut! Nu, inom några månader, invigs Villa Vågen ut! Revansch, ett halvvägshus för män, i Sundsvall.

Det är Mats Granberg, Erik Linder, Lars Olsson och Peter Björklund – alla medlemmar i KRIS Sundsvall – som tillsammans med Jenny Sellén, blivande socionom, ska öppna Villa Vågen ut! Revansch. Detta är vad de under lång tid kämpat för. Gruppen gjorde först en förstudie i syfte att undersöka vilka förutsättningar det fanns för att starta halvvägshuset. De gick en kooperatörsutbildning, gjorde praktik på Vågen ut! i Göteborg, registrerade sin ekonomiska förening, GLOB, och anlidade Jenny Sellén för att utvärdera förstudien. I samma veva ingick gruppen i ett EU-projekt – *Social franchising som spridningsmetod för socialt företagande* – vilket resulterade bland annat i att alla Vågen ut! kooperativ fick en handbok, vilken är ett utmärkt stöd i företagets vardag.

Halvvägshuset har ett dubbelt uppdrag, dels att skapa arbete, dels att skapa boende. Det drivs i form av socialt företagande, vilket har visat sig fungera väl som språngbräda ut i samhället på exempelvis Villa Vågen ut! Solberg (2003) och Villa Vågen ut! Karin (2006). KRIS och NA/AA finns med som samarbetspartners, bland annat för att öka chanserna till att få delta i andra sociala nätverk. Villan drivs av de som bor och de som jobbar där. Företaget säljer boendeplatser till kriminalvård och socialtjänst. Villan är bemannad dygnet runt och har sammanlagt åtta boendeplatser. Total drogfrihet gäller. Företagets verksamhet bidrar till att minska utanförskapet i samhället och samtidigt till att stärka de berörda individernas självkänsla och egenmakt. Halvvägshuset fungerar som ett stöd för brukare och kooperatörer, som på frivillig väg och med en uppenbar vilja till förändring vill komma in i samhällets gemenskap igen. Att finna en bostad, ett arbete eller en lämplig utbildning kan vara några av vägarna dit. Förutom att det mänskliga lidandet minskar har bland annat socialtjänsten, rättsväsendet och försäkringsbolagen stora vinster att vänta i och med att de boende väljer att förändra sina liv.

Det stormöte gruppen anordnade, och där bland annat representanter från olika myndigheter, partier och tredje sektorn möttes, ledde till att en lokalpolitiker (c) köpte en villa som gruppen nu håller på att iordningställa för att verksamheten ska kunna komma igång inom kort. Genom samarbete med Vågen ut! kooperativen har ytterligare några steg tagits på väg mot ett öppnande av Villa Vågen ut! Revansch i Västernorrland. Snart kan villan komma att vara en naturlig del av länets vårdsektor, en kompletterande aktör till kommunernas insatser för individer i utanförskap.

Lästips:

www.vagenut.coop
www.socialforetag.nu
www.kriminalvarden.se
www.kris.a.se
www.nutek.se

Jenny Sellén

Välkommen åter FMN!

FMN, Föräldraföreningen Mot Narkotika, har nu återuppstått som förening i Sundsvall-Timrå efter att ha varit vilande i ca ett år.

Till ordförande har valts Cronje Hellberg och vice ordförande Aina Skoglund, kassör Claes-Göran Söderlund, sekreterare Catarina Sjödin . Övriga styrelsemedlemmar är Kerstin Molander, Margot Hellberg, Ann Vestberg , Mayvor Näsman och Raija Wernkvist.

Behovet av FMN:s insatser i kampen mot droger och stödet till de anhöriga känns angeläget då många droger idag är lättillgängliga. Inom FMN samlas föräldrar, syskon och andra som är närstående till människor med drogproblem. Här samlas också många som vill förebygga och kämpa för allas rätt till drogfri miljö, utan att ha egna problem i familjen.

Föräldraföreningen Mot Narkotika finns i dag över hela landet med lokalföreningar och kontaktgrupper. Vi tror att det är genom samverkan med alla som bryr sig om, som narkotikaproblemen får en lösning.

Ingen kan göra allt, men alla kan göra något. Vill du komma i kontakt med FMN Sundsvall - Timrå ring 073 8494014. Några få medlemmar i en förening kan inte påverka så mycket,, men många medlemmar blir starka.

Vill du bli medlem eller sponsra FMN,så hör av dig.
Årsavgiften för medlemskap är 100:- och för det får du vår medlemstidning som heter **Anhörig**.

Raija Wernkvist

Raija Wernkvist

Evidens – till vilket pris?

Utvecklingen när det gäller drogförebyggande arbete har gått mot krav på att evidens (bevis) baserade metoder ska användas. För att bringa reda i vad som betraktas som evidensbaserat deltog jag i CAN-dagen. Kunskaperna redovisas som följetong, dva kap. 1 i detta nummer.

Vad är prevention? - Kaisa Snidare, Drogsmordnare, Solna

Kaisa har arbetat som drogsmordnare sedan 2001. När hon inledde sitt arbete upptäckte hon att folkhälsa sidan och socialtjänsten har olika språk och det blev nödvändigt att reda ut begreppen för att samarbetet skulle fungera.

Hon visade långa listor på begrepp som de flesta inte hör till vardagsspråket. Dessutom visade hon på två olika sätt att tänka: 1. Inriktat på tid och 2. Inriktat på målgrupp.

Tid:

Preventionsbegreppet (1)

Primär prevention är åtgärder för att förhindra att sjukdom över huvudtaget uppträder. Syftet är att minska *incidens* av sjukdom.

Sekundär prevention innefattar tidig diagnostik och behandling av sjukdom. Syftet är att minska *prevalens* genom att förkorta en sjukdoms varaktighet.

Tertiär prevention avser rehabilitering efter sjukdom och skador.

Syftet är att minska *komplikationer* till sjukdom.

Not.:

Sjukdom; även livsstilsrelaterade beteenden/problem *Folkhälsovetenskapligt lexikon (Janlert U. 2000)*

Målgrupp

Preventionsbegrepp (2)

Universiell prevention

Målgruppen är hela befolkningen eller en bred population (nationellt, regionalt, lokalt, skola)

Syftet är att med generella insatser stärka hälsa och förebygga eller försena drogdebut.

Selektiv prevention

Målgruppen är grupper med ökad risk för missbruk eller beroende, utvalda utifrån karaktäristika som ålder, kön eller ekonomisk situation.

Syftet är att minska risker och förebygga eller minska missbruk.

Indikerad prevention

Inkluderar ett aktivt uppsökande av individer med tidiga tecken på missbruk eller annat problem-beteende som identifierats genom screening av riskfaktorer eller riskbeteende.

Syftet är att ge stöd och minimera skadeverkningarna. Fritt översatt från Gordon (1987), Kumpfer and Baxley (1997).

Kaisa gick sedan in på risk och skyddsfaktorer och visade ett schema som byggde båda preventionssystemen som använts i arbetet i Solna.

Jag tänker skicka hennes bilder till Folkhälsorådet i Sundsvall så kanske de kan bli till praktisk nytta.

Hon jämförde drogprevention med brottsprevention.

För att de ska bli ett brott krävs

- 1) Motiverad gärningsman
- 2) Ett brottsobjekt/offer
- 3) Frånvaro av kapabla väktare

Alla tre förutsättningarna

måste finnas!

Cohen och Felson (1979)

För alkohol eller drogexperiment

- 1) Törstig/nyfiken tonåring
- 2) Tillgänglig alkohol/droger
- 3) Frånvaro av vuxna som spelar roll
(drog o nyfiken har lagts till)

Social brottsprevention

Går ut på att försöka förmå personer att inte begå brott.

- stärka självkontroll
- stärka sociala band till det konventionella samhället
- arbete med värdegrund, normer och inkludering

Situationell brottsprevention

Handlar om att minska antalet tillfällen till brott.

- "tillfället gör tjuven"
- "öka priset och minska vinsten för kriminella val"

Preventionsparadoxen

"De största vinsterna för folkhälsan görs om man minskar måttligt förhöjda risker hos ett stort antal människor istället för – vilket intuitivt förefaller bättre – att vända sig till ett fåtal individer med hög risk."

Folkhälsovetenskapligt lexikon, Janlert U. 2000

"Man räddar fler liv om många ändrar sig lite än om få ändrar sig mycket."

Melinder J., Åhström M. Centrum för folkhälsa, Stockholms läns landsti

Kan det vara därför som det är svårt att få pengar till tidiga ingripanden?

I slutet av Kaisa Snidares föreläsning får vi svaret:

Evidensbaserat folkhälsoarbete

"Förebyggande och hälsofrämjande arbete byggt på bästa tillgängliga kunskap baserat på aktuell forskning och beprövad erfarenhet."

Jag som närvarade vid Can-dagen'

Inger Paulsson